

Johann Christoph GOTTSCHED

Sterbender Cato – Umírající Kato

Klára Škrobánková, 19.3.2018

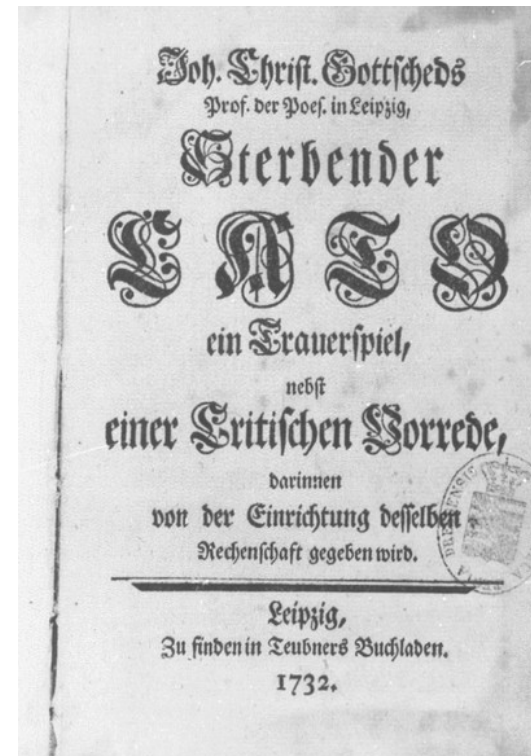
J. Ch. Gottsched

- 1700 – 1766
- Především univerzitní profesor, dlouho dobu působí na univerzitě v Lipsku
- Studuje v Královci (Königsberg)
- 1727 – seniorem v Německé společnosti – reforma jazyka a literatury
- 1725, 1727-29 – časopisy *Die vernünftigen Tadelrinnen* („Rozumné pokárání“ a *Der Biedermann*)
- 1727 – setkává se s F. C. Neuber a jejím manželem

- Vliv antiky a francouzského klasicismu (Corneille, Racine, Voltaire..)
- 1737 píše pro společnost hru, ve které je vyhnán Hanswurst
- Teoretik literatury – respektování formy, racionalismu, klasické rétoriky
- Gramatika němčiny: 1748 (*Grundlegung einer deutschen Sprachkunst*)
- *Sterbender Cato* je jeho jediným uměleckým dílem

Sterbender Cato, 1731/2

- První německé „Originaldrama“ ve smyslu pravidelné poetiky osvícenství
- Premiéra v Lipsku velmi úspěšná
- Vliv soudobých francouzských her, které vycházejí z Aristotela a „pravidelného dramatu“
- Přepřacování hry *Cato* Josepha Addisona z roku 1713 a stejnojmenné hry Francois-Michela Deschampse z roku 1716
- 1749 vidí Marie Terezie *Cato* v Burgtheatru, úspěch
- Později kritizováno pro přílišné následování pravidel a fakt, že jen cca 10% pochází opravdu od Gottscheda (1648 veršů, z toho 174 JChG), jinak doslovné překlady – „mit Kleister und Schere verfertigt“

- Přesto je hra úspěchem a následujících 10 let se hraje po celém Německu
- G. nechtěl vytvořit svébytné dílo, ale položit základ psaní německých tragédií
- 3 jednoty, 5 aktů: poslední hodiny na svém sídle, protivník Caesara
- Žánr truchlohry – především jazykově, důraz na to jak a co je řečeno
- Námět je historický, ne vždy se drží teze přirozenosti a pravděpodobnosti – řeč před smrtí
- Alexandrín – nepříliš vhodný pro němčinu a vůbec ne pro divadlo
- Kritika titulu

- Další G. dramatické postupy:
 - Zakončování scén – vždy s poučením nebo návrhem, často se objeví nová postava, která poté vystupuje v další scéně – provázanost
 - Protikladné postavy, jednání – počestnost vs. neřest, republika vs. Absolutismus
 - Charakter hrdiny dle klasicismu – hrdinská, trpitelská smrt, starost o zemi a ne o rodinu, role otce vs. osobní zájmy apod.